

De nieuwe kerndoelen in KERN Nederlands

In 2026 zijn er voor Nederlands in de onderbouw nieuwe kerndoelen ingevoerd. Deze kerndoelen stimuleren leerlingen om zich te ontwikkelen tot taalcompetente burgers die kunnen deelnemen aan een geletterde samenleving, waarin mensen met verschillende talen en achtergronden samenleven. De kerndoelen zijn ingedeeld in drie domeinen:

Domein Communicatie (C)

Domein Taal (T)

Domein Literatuur (L)

In dit overzicht is voor elke paragraaf uit het oefenboek vmbo-theoretisch/havo aangegeven welke kerndoelen zijn afgedekt.

De kerndoelen voor Burgerschap en Digitale geletterdheid zijn overkoepelend voor alle schoolvakken en daarom ook te vinden in dit overzicht:

Kerndoelen Burgerschap (B) en Digitale geletterdheid (D)

vmbo-theoretisch/havo leerjaar 1**1 Geletterdheid**

Paragraaf	Kerndoel(en)
1 – Van letters tot kennis	2A – De leerling toont begrip van zakelijke en literaire teksten. C 3C – De leerling schrijft om tot kennisopbouw of begrip te komen. C 6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T <i>23C – De leerling analyseert hoe digitale technologie, digitale media en de samenleving elkaar wederzijds beïnvloeden. (D)</i>
2 – Woorden en hun betekenissen	2A – De leerling toont begrip van zakelijke en literaire teksten. C 3B – De leerling gebruikt taal op een creatieve manier. C 4B – De leerling voert gesprekken om tot kennisopbouw, begrip of een aanpak te komen. C 6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T <i>21B – De leerling navigeert doelgericht in het digitale media- en informatielandschap voor het verwerven en verwerken van informatie. (D)</i>
3 – Leesdoelen en leesmanieren	2A – De leerling toont begrip van zakelijke en literaire teksten. C 3C – De leerling schrijft om tot kennisopbouw of begrip te komen. C 5A – De leerling reflecteert op het proces en evalueert het product van een taalactiviteit. C <i>20B – De leerling verkent en reflecteert op mogelijkheden om bij te dragen aan de samenleving. (B)</i> <i>21B – De leerling navigeert doelgericht in het digitale media- en informatielandschap voor het verwerven en verwerken van informatie. (D)</i>
4 – Dex / Leren voor later	3C – De leerling schrijft om tot kennisopbouw of begrip te komen. C 4B – De leerling voert gesprekken om tot kennisopbouw, begrip of een aanpak te komen. C 5A – De leerling reflecteert op het proces en evalueert het product van een taalactiviteit. C 8A – De leerling ontwikkelt een eigen leesvoorkeur. L 9A – De leerling toont inzicht in verhalende teksten. L 9B – De leerling toont inzicht in genrekenmerken van literatuur. L

5 – Kiezen en lezen van boeken	8A – De leerling ontwikkelt een eigen leesvoorkeur. L 21B – <i>De leerling navigeert doelgericht in het digitale media- en informatielandschap voor het verwerven en verwerken van informatie. (D)</i>
6 – Woordenschat	6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T 6B – De leerling toont inzicht in regels en procedures voor spelling, formulering en interpunctie. T

2 Kracht van verhalen

Paragraaf	Kerndoel(en)
1 – Mensen kunnen niet zonder verhalen	2A – De leerling toont begrip van zakelijke en literaire teksten. C 3B – De leerling gebruikt taal op een creatieve manier. C 5A – De leerling reflecteert op het proces en evalueert het product van een taalactiviteit. C 6D – De leerling verkent de overtuigingskracht van teksten. T 8B – De leerling verkent de waarde van literatuur. L <i>20B – De leerling verkent en reflecteert op mogelijkheden om bij te dragen aan de samenleving. (B)</i>
2 – Tekstsoorten	2A – De leerling toont begrip van zakelijke en literaire teksten. C 2C – De leerling verkent de betrouwbaarheid van verschillende bronnen. C 3A – De leerling spreekt en schrijft afgestemd op doel, publiek en context. C 6C – De leerling toont inzicht in zakelijke genres. T 9B – De leerling toont inzicht in genrekenmerken van literatuur. L
3 – Tekstdoelen	2A – De leerling toont begrip van zakelijke en literaire teksten. C 3A – De leerling spreekt en schrijft afgestemd op doel, publiek en context. C 6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T 6C – De leerling toont inzicht in zakelijke genres. T 6D – De leerling verkent de overtuigingskracht van teksten. T
4 – Het onderwerp van een tekst	2A – De leerling toont begrip van zakelijke en literaire teksten. C 6C – De leerling toont inzicht in zakelijke genres. T <i>20B – De leerling verkent en reflecteert op mogelijkheden om bij te dragen aan de samenleving. (B)</i> <i>21B – De leerling navigeert doelgericht in het digitale media- en informatielandschap voor het verwerven en verwerken van informatie. (D)</i>
5 – Blauwe plekken	3B – De leerling gebruikt taal op een creatieve manier. C 4B – De leerling voert gesprekken om tot kennisopbouw, begrip of een aanpak te komen. C 8A – De leerling ontwikkelt een eigen leesvoorkeur. L

	8B – De leerling verkent de waarde van literatuur. L 9A – De leerling toont inzicht in verhalende teksten. L <i>20B – De leerling verkent en reflecteert op mogelijkheden om bij te dragen aan de samenleving. (B)</i>
6 – Woordenschat	6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T 6B – De leerling toont inzicht in regels en procedures voor spelling, formulering en interpunctie. T

3 Geschiedenis van het Nederlands

Paragraaf	Kerndoel(en)
1 – De wortels van onze taal	2A – De leerling toont begrip van zakelijke en literaire teksten. C 4B – De leerling voert gesprekken om tot kennisopbouw, begrip of een aanpak te komen. C 6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T 7B – De leerling verkent taalvariatie en taalverandering in het Nederlandse taalgebied. T 9C – De leerling verkent literatuur die geschreven is in verschillende periodes en contexten. L
2 – Hoofdzaak en bijzaak	2A – De leerling toont begrip van zakelijke en literaire teksten. C 3B – De leerling gebruikt taal op een creatieve manier. C 5A – De leerling reflecteert op het proces en evalueert het product van een taalactiviteit. C <i>23B – De leerling maakt weloverwogen keuzes bij het gebruik van digitale technologie en digitale media. (D)</i>
3 – Aantekeningen maken	3C – De leerling schrijft om tot kennisopbouw of begrip te komen. C 5A – De leerling reflecteert op het proces en evalueert het product van een taalactiviteit. C 7B – De leerling verkent taalvariatie en taalverandering in het Nederlandse taalgebied. T <i>21B – De leerling navigeert doelgericht in het digitale media- en informatielandschap voor het verwerven en verwerken van informatie. (D)</i>
4 – Samenvatten	2A – De leerling toont begrip van zakelijke en literaire teksten. C 3B – De leerling gebruikt taal op een creatieve manier. C 3C – De leerling schrijft om tot kennisopbouw of begrip te komen. C
5 – Leesontwikkeling	3A – De leerling spreekt en schrijft afgestemd op doel, publiek en context. C 5A – De leerling reflecteert op het proces en evalueert het product van een taalactiviteit. C 6B – De leerling toont inzicht in regels en procedures voor spelling, formulering en interpunctie. T 8A – De leerling ontwikkelt een eigen leesvoorkeur. L <i>21B – De leerling navigeert doelgericht in het digitale media- en informatielandschap voor het verwerven en verwerken van informatie. (D)</i>

6 – Woordenschat	6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T 6B – De leerling toont inzicht in regels en procedures voor spelling, formulering en interpunctie. T
-------------------------	---

4 Dichterlijke taal

Paragraaf	Kerndoel(en)
1 – Een gedicht zegt meer	2A – De leerling toont begrip van zakelijke en literaire teksten. C 3B – De leerling gebruikt taal op een creatieve manier. C 6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T 6D – De leerling verkent de overtuigingskracht van teksten. T 9B – De leerling toont inzicht in genrekenmerken van literatuur. L <i>21B – De leerling navigeert doelgericht in het digitale media- en informatielandschap voor het verwerven en verwerken van informatie. (D)</i>
2 – De structuur van een tekst	2A – De leerling toont begrip van zakelijke en literaire teksten. C 3A – De leerling spreekt en schrijft afgestemd op doel, publiek en context. C
3 – De verbanden in een tekst	2A – De leerling toont begrip van zakelijke en literaire teksten. C 2B – De leerling evalueert en reflecteert op zakelijke en literaire teksten. C 3A – De leerling spreekt en schrijft afgestemd op doel, publiek en context. C
4 – Gedichten	2A – De leerling toont begrip van zakelijke en literaire teksten. C 3B – De leerling gebruikt taal op een creatieve manier. C 4B – De leerling voert gesprekken om tot kennisopbouw, begrip of een aanpak te komen. C 9B – De leerling toont inzicht in genrekenmerken van literatuur. L
5 – Genre	3B – De leerling gebruikt taal op een creatieve manier. C 4B – De leerling voert gesprekken om tot kennisopbouw, begrip of een aanpak te komen. C 9A – De leerling toont inzicht in verhalende teksten. L 9B – De leerling toont inzicht in genrekenmerken van literatuur. L
6 – Woordenschat	6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T 6B – De leerling toont inzicht in regels en procedures voor spelling, formulering en interpunctie. T

5 Lezen en inleven

Paragraaf	Kerndoel(en)
1 – Open als een boek	3B – De leerling gebruikt taal op een creatieve manier. C 4B – De leerling voert gesprekken om tot kennisopbouw, begrip of een aanpak te komen. C 6D – De leerling verkent de overtuigingskracht van teksten. T 7A – De leerling verkent hoe je met taal uiting geeft aan identiteit. T 8B – De leerling verkent de waarde van literatuur. L 9B – De leerling toont inzicht in genrekenmerken van literatuur. L <i>19B – De leerling verkent en reflecteert op hoe die kan omgaan met diversiteit in de samenleving. (B)</i>
2 – Gesprekken voeren	4A – De leerling voert gesprekken afgestemd op doel, gesprekspartner(s) en context. C 5A – De leerling reflecteert op het proces en evalueert het product van een taalactiviteit. C 7A – De leerling verkent hoe je met taal uiting geeft aan identiteit. T <i>19A – De leerling toont inzicht in het belang van basiswaarden van de democratische rechtsstaat. (B)</i> <i>20A – De leerling verkent en reflecteert op mogelijkheden om democratisch te handelen. (B)</i>
3 – Schrijven in stappen	3A – De leerling spreekt en schrijft afgestemd op doel, publiek en context. C 5A – De leerling reflecteert op het proces en evalueert het product van een taalactiviteit. C 6D – De leerling verkent de overtuigingskracht van teksten. T
4 – Het alfabet van Candice Phee	3B – De leerling gebruikt taal op een creatieve manier. C 7A – De leerling verkent hoe je met taal uiting geeft aan identiteit. T 8B – De leerling verkent de waarde van literatuur. L 9A – De leerling toont inzicht in verhalende teksten. L <i>19B – De leerling verkent en reflecteert op hoe die kan omgaan met diversiteit in de samenleving. (B)</i>
5 – Bespreken en beoordelen	3A – De leerling spreekt en schrijft afgestemd op doel, publiek en context. C 6D – De leerling verkent de overtuigingskracht van teksten. T

	8A – De leerling ontwikkelt een eigen leesvoorkeur. L 8B – De leerling verkent de waarde van literatuur. L 9B – De leerling toont inzicht in genrekenmerken van literatuur. L
6 – Woordenschat	6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T 6B – De leerling toont inzicht in regels en procedures voor spelling, formulering en interpunctie. T

CURSUS – Spelling en grammatica

Paragraaf	Kerndoel(en)
1 – Zelfstandig naamwoord, lidwoord	6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T 6B – De leerling toont inzicht in regels en procedures voor spelling, formulering en interpunctie. T
2 – Bijvoeglijk naamwoord	3A – De leerling spreekt en schrijft afgestemd op doel, publiek en context. C 6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T 6B – De leerling toont inzicht in regels en procedures voor spelling, formulering en interpunctie. T 6D – De leerling verkent de overtuigingskracht van teksten. T
3 – Trappen van vergelijking	3A – De leerling spreekt en schrijft afgestemd op doel, publiek en context. C 6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T 6B – De leerling toont inzicht in regels en procedures voor spelling, formulering en interpunctie. T
4 – Werkwoord	3B – De leerling gebruikt taal op een creatieve manier. C 6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T 6B – De leerling toont inzicht in regels en procedures voor spelling, formulering en interpunctie. T
<i>Woordenschat 1-4</i>	6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T 6B – De leerling toont inzicht in regels en procedures voor spelling, formulering en interpunctie. T
5 – Meervoudsvormen	3B – De leerling gebruikt taal op een creatieve manier. C 6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T 6B – De leerling toont inzicht in regels en procedures voor spelling, formulering en interpunctie. T

6 – Bijzondere meervoudsvormen	6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T 6B – De leerling toont inzicht in regels en procedures voor spelling, formulering en interpunctie. T
7 – Samenstellingen – aaneenschrijven	6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T 6B – De leerling toont inzicht in regels en procedures voor spelling, formulering en interpunctie. T
8 – Samenstellingen – tussenklanken	3B – De leerling gebruikt taal op een creatieve manier. C 6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T 6B – De leerling toont inzicht in regels en procedures voor spelling, formulering en interpunctie. T
<i>Woordenschat 5-8</i>	6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T 6B – De leerling toont inzicht in regels en procedures voor spelling, formulering en interpunctie. T
9 – Onderwerp en gezegde	6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T 6B – De leerling toont inzicht in regels en procedures voor spelling, formulering en interpunctie. T
10 – Persoonsvorm	6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T 6B – De leerling toont inzicht in regels en procedures voor spelling, formulering en interpunctie. T
11 – Zinsdelen	6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T 6B – De leerling toont inzicht in regels en procedures voor spelling, formulering en interpunctie. T
12 – Hoofdwerkwoord en hulpwerkwoord	3B – De leerling gebruikt taal op een creatieve manier. C 6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T 6B – De leerling toont inzicht in regels en procedures voor spelling, formulering en interpunctie. T
<i>Woordenschat 9-12</i>	6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T 6B – De leerling toont inzicht in regels en procedures voor spelling, formulering en interpunctie. T

13 – Persoonsvorm tegenwoordige tijd	6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T 6B – De leerling toont inzicht in regels en procedures voor spelling, formulering en interpunctie. T
14 – Persoonsvorm verleden tijd	3A – De leerling spreekt en schrijft afgestemd op doel, publiek en context. C 6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T 6B – De leerling toont inzicht in regels en procedures voor spelling, formulering en interpunctie. T
15 – Voltooid deelwoord	6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T 6B – De leerling toont inzicht in regels en procedures voor spelling, formulering en interpunctie. T
16 – Onregelmatige en Engelse werkwoorden	6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T 6B – De leerling toont inzicht in regels en procedures voor spelling, formulering en interpunctie. T
<i>Woordenschat 13-16</i>	6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T 6B – De leerling toont inzicht in regels en procedures voor spelling, formulering en interpunctie. T
17 – Werkwoordelijk gezegde	6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T 6B – De leerling toont inzicht in regels en procedures voor spelling, formulering en interpunctie. T
18 – Naamwoordelijk gezegde	6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T 6B – De leerling toont inzicht in regels en procedures voor spelling, formulering en interpunctie. T
19 – Hoofdletters	3B – De leerling gebruikt taal op een creatieve manier. C 6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T 6B – De leerling toont inzicht in regels en procedures voor spelling, formulering en interpunctie. T
20 – Leestekens	3B – De leerling gebruikt taal op een creatieve manier. C

	6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T 6B – De leerling toont inzicht in regels en procedures voor spelling, formulering en interpunctie. T
<i>Woordenschat 17-20</i>	6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T 6B – De leerling toont inzicht in regels en procedures voor spelling, formulering en interpunctie. T

vmbo-theoretisch/havo leerjaar 2**Hoofdstuk 1 Verhalen door de tijd**

Les	Kerndoelen
1 – Jeugdboeken toen en nu	2A – De leerling toont begrip van zakelijke en literaire teksten. C 2B – De leerling evalueert en reflecteert op zakelijke en literaire teksten. C 3B – De leerling gebruikt taal op een creatieve manier. C 8B – De leerling verkent de waarde van literatuur. L 9A – De leerling toont inzicht in verhalende teksten. L 9C – De leerling verkent literatuur die geschreven is in verschillende periodes en contexten. L <i>19A – De leerling toont inzicht in het belang van basiswaarden van de democratische rechtsstaat. (B)</i> <i>19B – De leerling verkent en reflecteert op hoe die kan omgaan met diversiteit in de samenleving. (B)</i>
2 – Tekstsoort, tekstdoel en onderwerp	2A – De leerling toont begrip van zakelijke en literaire teksten. C 3A – De leerling spreekt en schrijft afgestemd op doel, publiek en context. C 6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T
3 – Tekststructuur en verbanden	2A – De leerling toont begrip van zakelijke en literaire teksten. C 2B – De leerling evalueert en reflecteert op zakelijke en literaire teksten. C 3A – De leerling spreekt en schrijft afgestemd op doel, publiek en context. C 6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T 6B – De leerling toont inzicht in regels en procedures voor spelling, formulering en interpunctie. T
4 – Spannende verhalen	2A – De leerling toont begrip van zakelijke en literaire teksten. C 2B – De leerling evalueert en reflecteert op zakelijke en literaire teksten. C 3A – De leerling spreekt en schrijft afgestemd op doel, publiek en context. C 3B – De leerling gebruikt taal op een creatieve manier. C 6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T

	6B – De leerling toont inzicht in regels en procedures voor spelling, formulering en interpunctie. T <i>23C – De leerling analyseert hoe digitale technologie, digitale media en de samenleving elkaar wederzijds beïnvloeden. (D)</i>
5 – Schrijfopdracht	3A – De leerling spreekt en schrijft afgestemd op doel, publiek en context. C 3C – De leerling schrijft om tot kennisopbouw of begrip te komen. C 3B – De leerling gebruikt taal op een creatieve manier. C 5A – De leerling reflecteert op het proces en evalueert het product van een taalactiviteit. C 4B – De leerling voert gesprekken om tot kennisopbouw, begrip of een aanpak te komen. C <i>22A – De leerling gebruikt passende werkwijzen bij het creëren en gebruiken van verschillende typen digitale producten. (D)</i>
F – Woordenschat	6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T 6B – De leerling toont inzicht in regels en procedures voor spelling, formulering en interpunctie. T 7A – De leerling verkent hoe je met taal uiting geeft aan identiteit. T

Hoofdstuk 2 Goed en kwaad

Les	Kerndoelen
1 – Helden en schurken	2A – De leerling toont begrip van zakelijke en literaire teksten. C 2B – De leerling evalueert en reflecteert op zakelijke en literaire teksten. C 8A – De leerling ontwikkelt een eigen leesvoorkeur. L 8B – De leerling verkent de waarde van literatuur. L <i>18A – De school stimuleert sociale en maatschappelijke competenties van leerlingen. (B)</i> <i>19B – De leerling verkent en reflecteert op hoe die kan omgaan met diversiteit. (B)</i> <i>20B – De leerling verkent en reflecteert op mogelijkheden om bij te dragen aan de samenleving. (B)</i>
2 – Digitaal lezen	2A – De leerling toont begrip van zakelijke en literaire teksten. C 2B – De leerling evalueert en reflecteert op zakelijke en literaire teksten. C 2C – De leerling verkent de betrouwbaarheid van verschillende bronnen. C 5A – De leerling reflecteert op het proces en evalueert het product van een taalactiviteit. C <i>21A – De leerling zet digitale systemen functioneel in. (D)</i> <i>21B – De leerling navigeert doelgericht in het digitale media- en informatielandschap voor het verwerven en verwerken van informatie. (D)</i> <i>23B – De leerling maakt weloverwogen keuzes bij het gebruik van digitale technologie en digitale media. (D)</i> <i>23C – De leerling analyseert hoe digitale technologie, digitale media en de samenleving elkaar wederzijds beïnvloeden. (D)</i>
3 – Informatie zoeken	2A – De leerling toont begrip van zakelijke en literaire teksten. C 2C – De leerling verkent de betrouwbaarheid van verschillende bronnen. C 3C – De leerling schrijft om tot kennisopbouw of begrip te komen. C <i>21B – De leerling navigeert doelgericht in het digitale media- en informatielandschap voor het verwerven en verwerken van informatie. (D)</i> <i>21C – De leerling verkent het gebruik van data en dataverwerking. (D)</i> <i>22A – De leerling gebruikt passende werkwijzen bij het creëren en gebruiken van verschillende typen digitale producten. (D)</i>

4 – Personages	2A - De leerling toont begrip van zakelijke en literaire teksten. C 2B - De leerling evalueert en reflecteert op zakelijke en literaire teksten. C 3B - De leerling gebruikt taal op een creatieve manier. C 5A - De leerling reflecteert op het proces en evalueert het product van een taalactiviteit. C 7A - De leerling verkent hoe je met taal uiting geeft aan identiteit. T 9A - De leerling toont inzicht in verhalende teksten. L 9B - De leerling toont inzicht in genrekenmerken van literatuur. L
5 – Schrijfopdracht	3A - De leerling spreekt en schrijft afgestemd op doel, publiek en context. C 3B - De leerling gebruikt taal op een creatieve manier. C 5A - De leerling reflecteert op het proces en evalueert het product van een taalactiviteit. C 9A - De leerling toont inzicht in verhalende teksten.
6 – Woordenschat	6A - De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T 6B - De leerling toont inzicht in regels en procedures voor spelling, formulering en interpunctie. T 7A - De leerling verkent hoe je met taal uiting geeft aan identiteit. T

Hoofdstuk 3 Meerstemmigheid

Les	Kerndoelen
1 – Een tweede taal vergroot je wereld	4B – De leerling voert gesprekken om tot kennisopbouw, begrip of een aanpak te komen. C 7A – De leerling verkent hoe je met taal uiting geeft aan identiteit. T 7B – De leerling verkent taalvariatie en taalverandering in het Nederlandse taalgebied. T <i>19B – De leerling verkent en reflecteert op hoe die kan omgaan met diversiteit in de samenleving. B</i>
2 – Verwijswoorden	2A – De leerling toont begrip van zakelijke en literaire teksten. C 3B – De leerling gebruikt taal op een creatieve manier. C 5A – De leerling reflecteert op het proces en evalueert het product van een taalactiviteit. C 6B – De leerling toont inzicht in regels en procedures voor spelling, formulering en interpunctie. T
3 – Goede vragen stellen	2A – De leerling toont begrip van zakelijke en literaire teksten. C 2C – De leerling verkent de betrouwbaarheid van verschillende bronnen. C 3A – De leerling spreekt en schrijft afgestemd op doel, publiek en context. C 3C – De leerling schrijft om tot kennisopbouw of begrip te komen. C 4A – De leerling voert gesprekken afgestemd op doel, gesprekspartner(s) en context. C 4B – De leerling voert gesprekken om tot kennisopbouw, begrip of een aanpak te komen. C
4 – Spreekopdracht	3A - De leerling spreekt en schrijft afgestemd op doel, publiek en context. C 3B - De leerling gebruikt taal op een creatieve manier. C 4A - De leerling voert gesprekken afgestemd op doel, gesprekspartner(s) en context. C 4B - De leerling voert gesprekken om tot kennisopbouw, begrip of een aanpak te komen. C 5A - De leerling reflecteert op het proces en evalueert het product van een taalactiviteit. C <i>18A De school stimuleert sociale en maatschappelijke competenties van leerlingen. (D)</i>
5 – Dichten over gevoelens	2A - De leerling toont begrip van zakelijke en literaire teksten. C 2B - De leerling evalueert en reflecteert op zakelijke en literaire teksten. C 3B - De leerling gebruikt taal op een creatieve manier. C 5A - De leerling reflecteert op het proces en evalueert het product van een taalactiviteit. C 8B - De leerling verkent de waarde van literatuur. L

	9B - De leerling toont inzicht in genrekenmerken van literatuur. L 9A - De leerling toont inzicht in verhalende teksten. L
6 – Woordenschat	6A - De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T 6B – De leerling toont inzicht in regels en procedures voor spelling, formulering en interpunctie. T 7A – De leerling verkent hoe je met taal uiting geeft aan identiteit. T

Hoofdstuk 4 Zeggingskracht

Les	Kerndoelen
1 – Onverwoestbare verhalen	2A – De leerling toont begrip van zakelijke en literaire teksten. C 3B – De leerling gebruikt taal op een creatieve manier. C 5A – De leerling reflecteert op het proces en evalueert het product van een taalactiviteit. C 8A – De leerling ontwikkelt een eigen leesvoorkeur. L 8B – De leerling verkent de waarde van literatuur. L 9C – De leerling verkent literatuur die geschreven is in verschillende periodes en contexten. L 9D – De leerling legt verbanden tussen de inhoud van literatuur en de periode en context waarin deze is geschreven. L
2 – Presentatieprogramma's	3A – De leerling spreekt en schrijft afgestemd op doel, publiek en context. C 3C – De leerling schrijft om tot kennisopbouw of begrip te komen. C 5A – De leerling reflecteert op het proces en evalueert het product van een taalactiviteit. C 6B – De leerling toont inzicht in regels en procedures voor spelling, formulering en interpunctie. T <i>21A – De leerling zet digitale systemen functioneel in. (D)</i> <i>22A – De leerling gebruikt passende werkwijzen bij het creëren en gebruiken van verschillende typen digitale producten. (D)</i> <i>23B – De leerling maakt weloverwogen keuzes bij het gebruik van digitale technologie en digitale media. (D)</i>
3 – Spreken voor publiek	3A – De leerling spreekt en schrijft afgestemd op doel, publiek en context. C 3C – De leerling schrijft om tot kennisopbouw of begrip te komen. C 5A – De leerling reflecteert op het proces en evalueert het product van een taalactiviteit. C 6B – De leerling toont inzicht in regels en procedures voor spelling, formulering en interpunctie. T 7A – De leerling verkent hoe je met taal uiting geeft aan identiteit. T <i>18A – De school stimuleert sociale en maatschappelijke competenties van leerlingen. (B)</i>

4 – Verhalen over verleden en toekomst	2B – De leerling evalueert en reflecteert op zakelijke en literaire teksten. C 8A – De leerling ontwikkelt een eigen leesvoorkeur. L 9A – De leerling toont inzicht in verhalende teksten. L 9B – De leerling toont inzicht in genrekenmerken van literatuur. L 9C – De leerling verkent literatuur die geschreven is in verschillende periodes en contexten. L 9D – De leerling legt verbanden tussen de inhoud van literatuur en de periode en context waarin deze is geschreven. L
5 – Schrijfopdracht	3A – De leerling spreekt en schrijft afgestemd op doel, publiek en context. C 3B – De leerling gebruikt taal op een creatieve manier. C 3C – De leerling schrijft om tot kennisopbouw of begrip te komen. C 5A – De leerling reflecteert op het proces en evalueert het product van een taalactiviteit. C 6D – De leerling toont inzicht in de overtuigingskracht van argumentatie. T 9A – De leerling toont inzicht in verhalende teksten. L
6 – Woordenschat	6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T 6B – De leerling toont inzicht in regels en procedures voor spelling, formulering en interpunctie. T 7A – De leerling verkent hoe je met taal uiting geeft aan identiteit. T

Hoofdstuk 5 - Uiterlijk en vorm

Les	Kerndoelen
1 – Communicatie zonder woorden	4A – De leerling voert gesprekken afgestemd op doel, gesprekspartner(s) en context. C 4B – De leerling voert gesprekken om tot kennisopbouw, begrip of een aanpak te komen. C 6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T 7B – De leerling verkent taalvariatie en taalverandering in het Nederlandse taalgebied. T 18A – <i>De school stimuleert sociale en maatschappelijke competenties van leerlingen.</i> B 23C – <i>De leerling analyseert hoe digitale technologie, digitale media en de samenleving elkaar wederzijds beïnvloeden.</i> (D)
2 – Opmaak	3A – De leerling spreekt en schrijft afgestemd op doel, publiek en context. C 5A – De leerling reflecteert op het proces en evalueert het product van een taalactiviteit. C 6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T 6C – De leerling toont inzicht in zakelijke tekstgenres. T 21A – <i>De leerling zet digitale systemen functioneel in.</i> (D) 22A – <i>De leerling gebruikt passende werkwijzen bij het creëren en gebruiken van verschillende typen digitale producten.</i> (D) 23B – <i>De leerling maakt weloverwogen keuzes bij het gebruik van digitale technologie en digitale media.</i> (D)
3 – Werkstuk	2C – De leerling verkent de betrouwbaarheid van verschillende bronnen. C 3A – De leerling spreekt en schrijft afgestemd op doel, publiek en context. C 3B – De leerling gebruikt taal op een creatieve manier. C 3C – De leerling schrijft om tot kennisopbouw of begrip te komen. C 5A – De leerling reflecteert op het proces en evalueert het product van een taalactiviteit. C 6B – De leerling toont inzicht in regels en procedures voor spelling, formulering en interpunctie. T 21A – <i>De leerling zet digitale systemen functioneel in.</i> (D) 21B – <i>De leerling navigeert doelgericht in het digitale media- en informatielandschap voor het verwerven en verwerken van informatie.</i> D(D)

4 – Schrijfopdracht	2C – De leerling verkent de betrouwbaarheid van verschillende bronnen. C 3A – De leerling spreekt en schrijft afgestemd op doel, publiek en context. C 3B – De leerling gebruikt taal op een creatieve manier. C 3C – De leerling schrijft om tot kennisopbouw of begrip te komen. C 5A – De leerling reflecteert op het proces en evalueert het product van een taalactiviteit. C 6B – De leerling toont inzicht in regels en procedures voor spelling, formulering en interpunctie. T 6C – De leerling toont inzicht in zakelijke tekstgenres. T 22A – <i>De leerling gebruikt passende werkwijzen bij het creëren en gebruiken van verschillende typen digitale producten. (D)</i>
5 – Dichten met een boodschap	2A – De leerling toont begrip van zakelijke en literaire teksten. C 2B – De leerling evalueert en reflecteert op zakelijke en literaire teksten. C 3B – De leerling gebruikt taal op een creatieve manier. C 5A – De leerling reflecteert op het proces en evalueert het product van een taalactiviteit. C 8B – De leerling verkent de waarde van literatuur. L 9B – De leerling toont inzicht in genrekenmerken van literatuur. L 20B – <i>De leerling verkent en reflecteert op mogelijkheden om bij te dragen aan de samenleving. (B)</i>
6 – Woordenschat	6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T 6B – De leerling toont inzicht in regels en procedures voor spelling, formulering en interpunctie. T 7A – De leerling verkent hoe je met taal uiting geeft aan identiteit. T

Cursus Spelling en grammatica

Les	Kerndoelen
1 – Meervoudsvormen	6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T 6B – De leerling toont inzicht in regels en procedures voor spelling, formulering en interpunctie. T
2 – Bijvoeglijk naamwoord	6B – De leerling toont inzicht in regels en procedures voor spelling, formulering en interpunctie. T
3 – Samenstellingen	6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T 6B – De leerling toont inzicht in regels en procedures voor spelling, formulering en interpunctie. T
4 – Samenstellingen – koppelteken	6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T 6B – De leerling toont inzicht in regels en procedures voor spelling, formulering en interpunctie. T
5 – Woordsoorten	6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T 6B – De leerling toont inzicht in regels en procedures voor spelling, formulering en interpunctie. T
6 – Voorzetsel en bijwoord	6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T 6B – De leerling toont inzicht in regels en procedures voor spelling, formulering en interpunctie. T
7 – Persoonlijk en bezittelijk voornaamwoord	6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T 6B – De leerling toont inzicht in regels en procedures voor spelling, formulering en interpunctie. T
8 – Aanwijzend en betrekkelijk voornaamwoord	6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T 6B – De leerling toont inzicht in regels en procedures voor spelling, formulering en interpunctie. T
9 – Persoonsvorm tegenwoordige tijd	6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T 6B – De leerling toont inzicht in regels en procedures voor spelling, formulering en interpunctie. T

10 – Persoonsvorm verleden tijd	6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T 6B – De leerling toont inzicht in regels en procedures voor spelling, formulering en interpunctie. T
11 – Voltooid en onvoltooid deelwoord	6B – De leerling toont inzicht in regels en procedures voor spelling, formulering en interpunctie. T
12 – Onregelmatige en Engelse werkwoorden	6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T 6B – De leerling toont inzicht in regels en procedures voor spelling, formulering en interpunctie. T
13 – Werkwoordelijk en naamwoordelijk gezegde	6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T 6B – De leerling toont inzicht in regels en procedures voor spelling, formulering en interpunctie. T
14 – Voorwerpen	6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T 6B – De leerling toont inzicht in regels en procedures voor spelling, formulering en interpunctie. T
15 – Lijdend en meewerkend voorwerp	6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T 6B – De leerling toont inzicht in regels en procedures voor spelling, formulering en interpunctie. T
16 – Bijwoordelijke bepaling	6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T 6B – De leerling toont inzicht in regels en procedures voor spelling, formulering en interpunctie. T
17 – Cijfers en getallen	6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T 6B – De leerling toont inzicht in regels en procedures voor spelling, formulering en interpunctie. T
18 – Hoofdletters	6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T 6B – De leerling toont inzicht in regels en procedures voor spelling, formulering en interpunctie. T
19 – Leestekens	6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T 6B – De leerling toont inzicht in regels en procedures voor spelling, formulering en interpunctie. T

20 – Lastige woorden en leenwoorden	6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T 6B – De leerling toont inzicht in regels en procedures voor spelling, formulering en interpunctie. T
--	---